

БІБЛІОТЕКА ВЧИТЕЛЯ

І.П. Васильків, Л.Л. Гулик, Л.О. Дольна, Р.О. Рекуш

МАТЕМАТИКА

Конспекти уроків

3 клас

До підручника Ф.М. Рівкінд, Л.В. Оляницької

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

УДК 371.32:502
ББК 74.261я71
В 19

Серію «Бібліотека вчителя» засновано 2007 р.

Рецензенти:
кандидат педагогічних наук, доцент
Гладюк Т.В.
вчитель вищої категорії, старший вчитель
Походжай Н.Я.

Васильків І.П.

В 19 Математика : конспекти уроків : 3 кл. : до підр. Рівкінд Ф.М., Оляницької Л.В. / І.П. Васильків, Л.Л. Гулик, Л.О. Дольна, Р.О. Рекуш. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2015. — 400 с. — (Серія «Бібліотека вчителя»).

ISBN 978-966-10-1765-7 (серії)

ISBN 978-966-10-3948-2

У посібнику подано розгорнуті конспекти уроків з математики, зміст яких відповідає навчальній програмі МОН України, Державному стандарту початкової загальної освіти та підручнику «Математика. 3 клас» (авт. Ф.М. Рівкінд, Л.В. Оляницька).

Пропонуються зразки бесід під час вивчення нового матеріалу, цікаві завдання з лічильним матеріалом та для усного рахунку, нестандартні матеріали ігрового та творчого характеру, різноманітні прийоми роботи над задачами, вправи логічного характеру, схеми, таблиці тощо.

Для вчителів початкових класів і студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 371.32:502
ББК 74.261я71

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1765-7 (серії)
ISBN 978-966-10-3948-2

© Навчальна книга — Богдан, 2015

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема уроку	Сторінка	Дата
РОЗДІЛ 1. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ЗА 2 КЛАС			
1.	Нумерація чисел у межах 100. Додавання і віднімання чисел у межах 100 на основі нумерації. Властивості додавання і віднімання (додавання і віднімання нуля, віднімання рівних частин). Розпізнавання геометричних фігур. Задачі на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць (на 2 дії).		
2.	Нумерація чисел в межах 100. Переставний і сполучний закони додавання. Довжина, маса, місткість, час як властивості предметів навколишнього світу. Сутність процесу вимірювання. Задачі на знаходження суми трьох доданків.		
3.	Прийоми усного додавання і віднімання у межах 100. Додавання і віднімання чисел частинами. Позначення геометричних фігур буквами латинського алфавіту. Задачі на різницеве порівняння.		
4.	Взаємозв'язок між додаванням і відніманням. Рівняння. Задачі на знаходження невідомого доданка. Одиниці вимірювання довжини — сантиметр, дециметр, метр. Співвідношення між одиницями довжини. Побудова відрізка заданої довжини.		
5.	Рівняння. Задачі на знаходження невідомого зменшуваного, невідомого від'ємника. Коло і круг. Співвідношення між одиницями довжини. Порівняння іменованих чисел. Дії з іменованими числами.		
6.	Додавання і віднімання чисел у межах 100 з переходом через розряд. Залежність результатів додавання і віднімання від зміни одного з компонентів дій. Задачі на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць, сформульовані у непрямій формі. Периметр многокутника.		
7.	Перевірка додавання відніманням. Обчислення значень виразів зі змінними. Обернені задачі. Одиниці вимірювання маси — кілограм, центнер.		
8.	Додавання двоцифрових чисел з переходом через розряд. Додавання суми до числа. Задачі на 2 дії (додавання і віднімання), які є комбінаціями простих задач вивчених видів. Одиниці вимірювання часу — доба, тиждень, місяць, рік. Порівняння іменованих чисел. Дії з іменованими числами. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
9.	Віднімання двоцифрових чисел з переходом через розряд. Віднімання суми від числа. Задачі на різницеве порівняння. Співвідношення між одиницями вимірювання величин. Порівняння іменованих чисел. Визначення часу за годинником.		
10.	Додавання і віднімання двоцифрових чисел з переходом через розряд. Задачі на 2 дії (додавання і віднімання), які є комбінаціями простих задач вивчених видів. Дії з іменованими числами.		
11.	Табличне множення і ділення. Взаємозв'язок між множенням і діленням. Назви компонентів і результату дії множення. Переставний закон множення. Обчислення значень числових виразів, які містять кілька арифметичних дій одного ступеня. Прості і складені задачі на табличне множення. Периметр квадрата.		
12.	Табличне множення і ділення. Назви компонентів і результату дії ділення. Числові рівності та нерівності. Задачі на збільшення (зменшення) числа у кілька разів. Периметр прямокутника.		
13.	Рівняння на знаходження невідомих компонентів дій множення і ділення. Задачі на знаходження невідомих — множника, діленого, дільника. Залежність результатів множення і ділення від зміни одного з компонентів дій.		
14.	Властивості множення і ділення (множення на 1 і на 0; ділення на 1; ділення нуля). Обчислення значень числових виразів, які містять кілька арифметичних дій одного або різних ступенів без дужок і з дужками. Задачі на 2–3 дії різних ступенів, які є комбінаціями простих задач вивчених видів.		
15.	Обчислення значень числових виразів, які містять кілька арифметичних дій одного або різних ступенів без дужок і з дужками. Множення і ділення числа на 10. Ділення рівних чисел. Задачі на 2–3 дії різних ступенів, які є комбінаціями простих задач вивчених видів.		
16.	Повторення вивченого з теми. Підготовка до написання контрольної роботи.		
17.	Комбінована контрольна робота № 1 («Нумерація чисел в межах 100. Додавання і віднімання чисел у межах 100 на основі нумерації. Табличне множення і ділення. Розв'язування складених задач вивчених видів»).		
18.	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань з теми.		
РОЗДІЛ 2. НУМЕРАЦІЯ ЧИСЕЛ У КОНЦЕНТРИ «ТИСЯЧА». УСНЕ ТА ПИСЬМОВЕ ДОДАВАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 1000			
19.	Трицифрове число. Утворення трицифрового числа (101–199). Читання і запис трицифрових чисел. Задачі на 2–3 дії різних ступенів, які є комбінаціями простих задач вивчених видів.		

20.	Трицифрове число. Утворення трицифрового числа. Читання і запис трицифрових чисел. Лічильна одиниця — сотня. Лічба сотнями. Порівняння сотень. Додавання і віднімання сотнями. Задачі на 2–3 дії різних ступенів, які є комбінаціями простих задач вивчених видів.		
21.	Місце числа у натуральному ряді. Попереднє і наступне число у натуральному ряді. Порівняння чисел на основі порядку їх слідування у натуральному ряді. Задачі на 2–3 дії різних ступенів, які є комбінаціями простих задач вивчених видів.		
22.	Читання і запис чисел у розрядній таблиці. Розряд сотень. Позиційне значення цифри в записі трицифрового числа. Порівняння чисел на основі їх десяткового складу. Розрядні числа. Додавання і віднімання на основі розрядного складу числа. Задачі на 2–3 дії різних ступенів, які є комбінаціями простих задач вивчених видів.		
23.	Читання і запис чисел у розрядній таблиці. Розрядний склад числа. Запис числа у вигляді суми розрядних доданків. Загальна кількість одиниць, десятків, сотень у трицифровому числі. Одиниця вимірювання довжини — міліметр. Співвідношення між одиницями вимірювання довжини. Задачі на 2–3 дії, які включають збільшення, зменшення числа: на кілька одиниць, у кілька разів. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
24.	Додавання і віднімання на основі розрядного складу числа. Одиниця вимірювання довжини — кілометр. Співвідношення між одиницями вимірювання довжини. Ознайомлення з групами взаємопов'язаних величин, які перебувають у пропорційній залежності: загальна довжина, довжина одного відрізка, кількість відрізків. Задачі на 2–3 дії різних ступенів, які є комбінаціями простих задач вивчених видів.		
25.	Додавання і віднімання на основі розрядного складу числа. Додавання і віднімання іменованих чисел. Прості задачі, що містять групу взаємопов'язаних величин. Периметр прямокутника (квадрата).		
26.	Одиниця вимірювання маси — тонна. Співвідношення між одиницями маси. Порівняння іменованих чисел, поданих в одиницях маси. Ознайомлення з групами взаємопов'язаних величин, які перебувають у пропорційній залежності: загальна маса, маса одного предмета, кількість предметів. Задачі на зведення до одиниці.		
27.	Повторення вивченого з теми. Підготовка до написання контрольної роботи.		
28.	Комбінована контрольна робота № 2 («Сотня. Усна та письмова нумерація в межах 1000»).		
29.	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань з теми.		
УСНЕ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ В МЕЖАХ 1000			
30.	Додавання і віднімання числа 1 ($170 + 1$, $187 - 1$). Попереднє і наступне число в натуральному ряді. Істинні й хибні числові рівності, нерівності. Задачі на дві дії першого ступеня.		
31.	Додавання на основі десяткового складу числа. Знаходження значення виразу при заданих значеннях змінної. Задачі на дві дії першого ступеня.		
32.	Віднімання на основі десяткового складу числа. Ознайомлення з групами взаємопов'язаних величин, які перебувають у пропорційній залежності: загальний виробіток, продуктивність праці, час роботи.		
33.	Додавання і віднімання на основі десяткового складу числа. Рівняння, у яких права частина подана числовим виразом. Розширена задача на спосіб зведення до одиниці.		
34.	Порівняння сотень, додавання і віднімання сотнями. Уявлення про нерівності зі змінною. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
35.	Додавання і віднімання способом округлення. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
36.	Додавання круглих чисел. Розширена задача на спосіб зведення до одиниці. Розв'язування задачі виразом, арифметичними діями з поясненням.		
37.	Віднімання круглих чисел. Задачі на знаходження трьох чисел за їх сумою та сумами двох доданків.		
38.	Додавання і віднімання круглих чисел. Задачі на знаходження трьох чисел за їх сумою та сумами двох доданків. Розв'язування нерівностей. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
39.	Додавання круглих чисел на основі правила додавання числа до суми. Задачі, що містять величини, які перебувають у пропорційній залежності: загальний виробіток, продуктивність праці, час роботи.		
40.	Віднімання круглих чисел на основі правила віднімання числа від суми. Прості та складені іменовані числа. Порівняння іменованих чисел. Задачі, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
41.	Додавання круглих чисел на основі правила додавання числа до суми. Розв'язування рівнянь. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		

42.	Віднімання круглих чисел на основі правила віднімання суми від числа. Розв'язування рівнянь. Задачі на обчислення довжини сторони прямокутника за відомим периметром і довжиною іншої його сторони.		
43.	Додавання та віднімання вивчених видів. Задачі на знаходження трьох чисел за їх сумою та сумами двох доданків.		
44.	Додавання та віднімання вивчених видів. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
45.	Повторення та закріплення вивченого з теми «Усне додавання та віднімання чисел у межах 1000».		
46.	Контрольна робота № 3 («Усне додавання і віднімання чисел в межах 1000»).		
47.	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення та систематизація знань.		
ПИСЬМОВЕ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 1000			
48.	Алгоритм виконання письмового додавання. Письмове додавання двоцифрових і трицифрових чисел без переходу через розряд. Розпізнавання кола і круга за істотними ознаками. Творча робота над задачею.		
49.	Алгоритм виконання письмового віднімання. Письмове віднімання двоцифрових і трицифрових чисел без переходу через розряд. Задачі, що містять числові дані в таблиці. Задачі на знаходження периметра прямокутника.		
50.	Письмове додавання двоцифрових і трицифрових чисел з переходом через розряд. Коротка форма коментування письмового додавання. Складання задач на дві дії за даним виразом. Істинні та хибні висловлювання.		
51.	Письмове додавання двоцифрових і трицифрових чисел з переходом через розряд. Складені задачі на збільшення (зменшення) суми двох чисел на кілька одиниць.		
52.	Письмове віднімання двоцифрових і трицифрових чисел з переходом через розряд. Коротка форма коментування письмового віднімання. Рівняння, в яких один із компонентів є числовим виразом. Розв'язування простих задач способом складання рівняння.		
53.	Письмове віднімання двоцифрових і трицифрових чисел з переходом через розряд (виду $100 - 17$). Складені задачі на збільшення (зменшення) суми двох чисел на кілька одиниць.		
54.	Письмове додавання і віднімання двоцифрових і трицифрових чисел (з переходом через розряд). Прості та складені задачі на визначення тривалості події, часу початку і часу закінчення події.		
55.	Перевірка правильності виконання дій додавання і віднімання двоцифрових і трицифрових чисел. Знаходження числового значення виразу при заданих значеннях змінної. Визначення тривалості події, часу початку і часу закінчення події. Розв'язування задачі виразом, арифметичними діями з поясненням.		
56.	Закріплення письмових прийомів додавання і віднімання чисел у межах 1000. Взаємозв'язок між діями додавання й віднімання. Розв'язування рівнянь. Складені задачі на збільшення (зменшення) суми двох чисел на кілька одиниць. Розв'язування задачі виразом, арифметичними діями з поясненням.		
57.	Усне та письмове додавання й віднімання двоцифрових і трицифрових чисел. Розпізнавання геометричних фігур на кресленні. Порівняння іменованого числа та суми іменованих чисел. Задачі на знаходження периметра квадрата. Задачі на знаходження трьох чисел за їх сумою та сумами двох доданків.		
58.	Усне та письмове додавання й віднімання двоцифрових і трицифрових чисел. Рівняння, в яких один із компонентів є числовим виразом. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
59.	Повторення та узагальнення вивченого з теми «Письмове додавання і віднімання чисел в межах 1000». Підготовка до контрольної роботи.		
60.	Контрольна робота № 4. («Письмове додавання і віднімання чисел у межах 1000»).		
61.	Аналіз контрольної роботи. Закріплення вивченого матеріалу з теми: «Письмове додавання й віднімання чисел у межах 1000».		
РОЗДІЛ 3. УСНЕ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 1000. ВЛАСТИВОСТІ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ			
62.	Переставний закон множення. Задачі на кратне порівняння добуток.		
63.	Сполучний закон множення. Розв'язування простих задач способом складання рівнянь.		
64.	Переставний і сполучний закони множення. Задачі на величини, які перебувають у пропорційній залежності: вартість, ціна, кількість.		
65.	Властивості множення і ділення на 1. Складені задачі на 2–3 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
66.	Властивості множення на нуль, нуля на число. Ділення нуля на число. Задачі на кратне порівняння двох часток.		
67.	Ділення числа на рівне йому число. Задачі на різницеве порівняння двох часток. Творча робота над задачею.		

68.	Множення та ділення на 10. Задачі на знаходження четвертого пропорційного.		
69.	Множення і ділення на 10. Задачі на кратне порівняння двох добутків. Обернені до них задачі. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
70.	Множення на 100. Розв'язування простих задач способом складання рівнянь.		
71.	Ділення на 100. Задачі на подвійне зведення до одиниці.		
72.	Множення та ділення на 10 і 100. Числові рівності та нерівності. Істинні та хибні рівності й нерівності. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
73.	Множення круглого числа на одноцифрове ($40 \cdot 2$, $400 \cdot 2$). Складені задачі на 2–3 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
74.	Ділення круглого числа на одноцифрове ($40 : 2$, $400 : 2$). Складені задачі на 2–3 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
75.	Ділення з остачею. Сутність ділення з остачею. Алгоритм виконання ділення з остачею. Задачі на різницеve порівняння двох часток.		
76.	Ділення з остачею. Властивість остачі. Задачі на подвійне зведення до одиниці.		
77.	Ділення з остачею. Перевірка ділення з остачею. Задачі на кратне порівняння двох добутків. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
78.	Розподільний закон множення відносно додавання. Порядок виконання дій у виразах. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
79.	Множення двоцифрового числа на одноцифрове ($24 \cdot 3$). Задачі з даними, які перебувають у пропорційній залежності: вартість, ціна, кількість.		
80.	Множення одноцифрового числа на двоцифрове ($3 \cdot 24$). Правило множення числа на суму. Задачі з даними, що перебувають у пропорційній залежності: вартість, ціна, кількість.		
81.	Множення трицифрового числа на одноцифрове ($240 \cdot 3$). Розв'язування рівнянь. Пропорційна залежність величин: загальна маса, маса одного предмета, кількість предметів.		
82.	Множення трицифрового числа на одноцифрове ($242 \cdot 3$). Рівняння, в яких один із компонентів є числовим виразом. Задачі на знаходження четвертого пропорційного.		
83.	Множення одноцифрового числа на трицифрове ($3 \cdot 240$). Розв'язування простих задач способом складання рівняння.		
84.	Множення одноцифрового числа на трицифрове ($3 \cdot 242$). Розв'язування задач вивчених типів.		
85.	Залежність результату множення і ділення від зміни одного з компонентів дії. Розв'язування задач вивчених типів.		
86.	Вивчені випадки множення двоцифрового і трицифрового числа на одноцифрове та множення одноцифрового числа на двоцифрове і трицифрове. Розв'язування задач вивчених типів.		
87.	Повторення вивченого з теми. Підготовка до написання контрольної роботи.		
88.	Комбінована контрольна робота № 5 («Властивості множення і ділення. Випадки множення дво- і трицифрових чисел на одноцифрове»).		
89.	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення вивченого.		
90.	Правило ділення суми на число. Задачі на ділення суми на число.		
91.	Ділення двоцифрового числа на одноцифрове ($26 : 2$). Задачі на подвійне зведення до одиниці.		
92.	Ділення двоцифрового числа на одноцифрове ($48 : 3$). Розв'язування простих задач способом складання рівняння.		
93.	Ділення двоцифрового числа на одноцифрове ($39 : 3$, $42 : 3$). Задачі на подвійне зведення до одиниці.		
94.	Ділення трицифрового числа на одноцифрове ($112 : 7$). Задачі з буквеними даними.		
95.	Вивчені випадки ділення двоцифрового і трицифрового числа на одноцифрове. Рівняння, в яких один із компонентів є числовим виразом. Задачі з даними, які перебувають у пропорційній залежності: вартість, ціна, кількість. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
96.	Ділення круглого числа на одноцифрове число ($120 : 3$). Задачі на розкриття змісту ділення.		
97.	Ділення круглого числа на кругле ($420 : 20$). Задачі з даними, які перебувають у пропорційній залежності: вартість, ціна, кількість.		
98.	Ділення круглого числа на кругле способом добору ($90 : 30$). Розв'язування задач вивчених типів.		
99.	Ділення круглого числа на кругле способом добору ($800 : 200$). Задачі на знаходження четвертого пропорційного.		
100.	Ділення круглого числа на кругле способом добору ($180 : 60$). Задачі на знаходження четвертого пропорційного.		

101.	Вивчені випадки ділення круглого числа на кругле способом добору. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
102.	Ділення на двоцифрове число способом добору ($51 : 17$). Задачі на знаходження четвертого пропорційного.		
103.	Ділення на двоцифрове число способом добору. Задачі на знаходження суми двох доданків з даними, позначеними буквами.		
104.	Правило ділення числа на добуток двох чисел. Складені задачі на 2–4 дії першого та другого ступенів.		
105.	Ділення на двоцифрове число способом послідовного ділення ($64 : 16$). Задачі на ділення суми на число.		
106.	Ділення на двоцифрове число способом послідовного ділення. Задачі на знаходження четвертого пропорційного.		
107.	Вивчені випадки ділення на двоцифрове число. Побудова прямокутника за допомогою креслярських інструментів. Склади задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
108.	Залежність результатів множення і ділення від зміни одного з компонентів дії. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
109.	Знаходження значень числових виразів, що містять кілька арифметичних дій одного чи різних ступенів без дужок і з дужками. Пропорційна залежність величин: загальна місткість, місткість однієї посудини, кількість посудин.		
110.	Вивчені випадки множення і ділення. Знаходження значень числових виразів, що містять кілька арифметичних дій одного чи різних ступенів без дужок і з дужками. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
111.	Повторення вивченого з теми. Підготовка до написання контрольної роботи.		
112.	Комбінована контрольна робота № 6 («Властивості множення і ділення. Випадки ділення дво- і трицифрових чисел на одноцифрове та кругле двоцифрове число»).		
113.	Аналіз контрольної роботи. Повторення вивченого з теми «Усне множення і ділення чисел у межах 1000. Властивості множення і ділення».		
РОЗДІЛ 4. ЧАСТИНИ			
114.	Поняття частини. Утворення частин способом ділення цілого на рівні частини й виділення однієї з них. Поняття про дріб, чисельник і знаменник дроби. Знаходження частини від числа. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
115.	Утворення і запис частин. Визначення кількості частин у цілому. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
116.	Поняття «чисельник», «знаменник». Риска дроби як знак ділення. Розв’язування складених задач на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
117.	Порівняння частин. Побудова кола (круга). Розв’язування складених задач на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
118.	Знаходження частини від числа. Одиниці вимірювання довжини, маси, часу. Задачі на знаходження частини від числа, які пов’язані з іменованими числами.		
119.	Знаходження частини від числа. Задачі на знаходження частини від числа.		
120.	Знаходження числа за його частиною. Задачі на знаходження числа за його частиною. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
121.	Знаходження числа за його частиною. Задачі на знаходження числа за його частиною.		
122.	Розв’язування складених задач на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
123.	Повторення і закріплення вивченого про частини.		
124.	Контрольна робота № 7 («Частини»).		
125.	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення та систематизація знань.		
РОЗДІЛ 5. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО ЗА РІК			
126.	Повторення нумерації трицифрових чисел. Задачі на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць. Порівняння іменованих чисел, поданих в одиницях довжини.		
127.	Читання і запис чисел у нумераційній таблиці. Розрядний склад числа. Запис числа у вигляді суми розрядних доданків. Загальна кількість одиниць, десятків, сотень у трицифровому числі. Задачі на 2–3 дії, які містять збільшення, зменшення числа на кілька одиниць.		
128.	Усне додавання і віднімання трицифрових чисел. Задачі на знаходження суми трьох доданків.		
129.	Усне додавання і віднімання трицифрових чисел. Задачі на різницеве порівняння.		
130.	Взаємозв’язок між додаванням і відніманням. Рівняння. Розв’язування задач за допомогою рівнянь.		

131.	Додавання і віднімання іменованих чисел. Задачі, які пов'язані з пропорційними величинами: загальна маса, маса одного предмета, кількість предметів. Додавання та віднімання вивчених видів. Задачі на знаходження трьох чисел за їх сумою та сумами двох доданків.		
132.	Письмове додавання й віднімання двоцифрових і трицифрових чисел (з переходом через розряд). Периметр прямокутника.		
133.	Усне й письмове додавання двоцифрових і трицифрових чисел. Рівняння, в яких один із компонентів є числовим виразом. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач.		
134.	Множення і ділення трицифрових чисел. Закони та властивості множення й ділення. Задачі на кратне порівняння двох добутоків.		
135.	Вивчені випадки усного позатабличного множення і ділення двоцифрового й трицифрового чисел на одноцифрове число та множення одноцифрового числа на двоцифрове і трицифрове числа. Розв'язування задач вивчених типів. Обернені задачі.		
136.	Ділення з остачею. Властивість остачі. Задачі на подвійне зведення до одиниці. <i>Поточна перевірка: самостійна робота.</i>		
137.	Повторення і закріплення вивченого. Прийоми раціональних обчислень. Складені задачі на 2–4 дії, які є комбінаціями вивчених видів простих задач.		
138.	Контрольна робота № 8 («Повторення вивченого за рік»).		
139.	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань. Повторення і закріплення вивченого про частини. Знаходження частини від числа. Задачі на знаходження частини від числа.		
140.	Знаходження числа за його частиною. Задачі на знаходження числа за його частиною. Підсумок за рік.		

РОЗДІЛ 1. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ЗА 2 КЛАС

Урок 1 (с. 4–6, № 1–12)

Дата

Клас

Додатковий

матеріал до уроку

Тема. Нумерація чисел у межах 100. Додавання і віднімання чисел у межах 100 на основі нумерації. Властивості додавання і віднімання (додавання і віднімання нуля, віднімання рівних чисел). Розпізнавання геометричних фігур. Задачі на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць (на дві дії).

Мета. Ознайомити з підручником «Математика», робочим зошитом з друкованою основою. Закріпити навички нумерації чисел у межах 100. Удосконалювати вміння додавати і віднімати числа у межах 100 та розв'язувати задачі на збільшення чи зменшення числа на кілька одиниць. Розвивати логічне мислення. Виховувати старанність та наполегливість у навчанні.

Обладнання. Сигнальні картки, картки для індивідуальної роботи, «золоті» ключики.

Хід уроку

I. Організація учнів до уроку.

Бесіда з учнями про те, які події, пов'язані з математикою, трапилися з дітьми під час літніх канікул.

- Скільки місяців тривали літні канікули?
- Скільки це днів?
- Скільки книг ви прочитали влітку?
- Скільки тижнів (днів) відпочивали на морі (в селі)?
- Скільки порцій морозива з'їли?
- Скільки разів каталися на катері? І т. п.

II. Актуалізація опорних знань.

1. Ознайомлення учнів з підручником з математики.

- Розгляньте підручник. Хто його автори?
- Уважно розгляньте, прочитайте і запам'ятайте умовні позначення.
- Що зображено на форзаці?
- Прочитайте звернення авторів підручника.
- Що побажали вам автори?

2. Ознайомлення із зошитом з друкованою основою.

3. Бесіда за малюнком. Завд. № 1, с. 4.

- Які з математичних назв вам відомі?
- Які математичні назви чуєте вперше?

4. Усний рахунок.

(Проводиться на основі завдань підручника).

№2. Назвати пропущені числа.

№3. Назвати десятки, які пропущено.

Фронтальна робота (с. 5, № 4).

5. Каліграфічна вправа (на основі завд. № 2, с. 5).

- З даного ряду чисел випишіть парні числа сьомого десятка.
62 64 66 68 70
- Випишіть цифри, з яких вони утворені, у порядку зростання.
0 2 4 6 7 8

6. Математичний диктант.

- Запишіть «сусідів» чисел 39; 50;
- запишіть найменше і найбільше двоцифрові числа;
- запишіть найменше число третього десятка;
- запишіть найбільше число п'ятого десятка;
- запишіть число 49 у вигляді суми розрядних доданків;

- число 60 зменште на 1;
- число 20 збільште на 80;
- запишіть суму чисел 65 і 30; 65 і 3;
- запишіть різницю чисел 79 і 40; 79 і 4.

III. Мотивація навчальної діяльності.

Гра «Розшифруй вислів».

$19 - 1 = 18$ (я)	$42 - 40 = 2$ (а)
$59 + 1 = 60$ (и)	$0 + 7 = 7$ (н)
$27 - 27 = 0$ (з)	$63 + 0 = 63$ (л)
$30 - 1 = 29$ (ц)	$71 - 70 = 1$ (н)
$100 + 0 = 100$ (а)	$1 + 53 = 54$ (с)
$18 - 8 = 10$ (н)	$10 + 29 = 39$ (е)

— Запишіть значення цих виразів у порядку зростання і розшифруйте вислів.

$$0 - з, 1 - н, 2 - а, 7 - н, 10 - н, 18 - я, 29 - ц, 39 - е, \\ 54 - с, 60 - и, 63 - л, 100 - а.$$

Знання — це сила.

- Як ви розумієте значення цих слів?
- Отож, налаштуйтеся на продуктивну роботу, щоб наприкінці уроку отримати «золоті» ключики від Країни математичних знань.

IV. Повторення навчального матеріалу за 2 клас.

1. Робота в парах.

№ 6, с. 5. Запишіть пропущені числа в кожному рядку:

- 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40;
- 87, 86, 85, 84, 83, 82, 81, 80, 79, 78, 77, 76, 75, 74, 73, 72, 71, 70, 69.

2. Коментоване письмове виконання завдання № 5. Кожне з чисел спочатку збільште на 1, а потім зменште на 1. Результати обчислень запишіть у два рядки.

8, 14, 19, 37, 41, 50, 55, 63, 69, 70, 78, 86, 90, 99.
9, 15, 20, 38, 42, 51, 56, 64, 70, 71, 79, 87, 91, 100.
7, 13, 18, 36, 40, 49, 54, 62, 68, 69, 77, 85, 89, 98.

3. Самостійна робота учнів.

№ 7. Знайдіть значення виразів.

$38 + 1 - 39 = 0$	$16 - 16 + 1 = 1$
$9 + 1 + 0 = 10$	$0 + 23 - 1 = 22$
$11 - 0 - 11 = 0$	$13 - 1 - 12 = 0$

4. Творча робота над завданням № 7.

— Знайдіть суму значень усіх виразів.

$$0 + 10 + 0 + 1 + 22 + 0 = 33$$

— Якою цифрою позначено суму? (3)

5. Розв'язування задач.

а) *Задача № 9 (с. 6).* Робота біля дошки.

Фізкультхвилинка.

б) *Задача № 8 (с. 6).*

— Розв'яжіть задачу, склавши скорочений запис до неї.

С. — 24	←		←
М. — ?, на 10 більше, ніж			←
Н. — ?, на 1 менше, ніж			←

1) $24 + 10 = 34$ (р.) — зібрала Марина;

2) $34 - 1 = 33$ (р.)

Відповідь: 33 рослини у гербарії Ніни.

6. Робота з геометричними матеріалами.

Завдання № 10 (с. 6).

— Виділіть підмножини геометричних фігур.

— У якій підмножині найменше елементів?

Задача № 11.

1) $10 + 5 = 15$ (в.) — волошок у вінку;

2) $10 + 15 = 25$ (кв.)

$10 + 5 + 10 = 25$

Відповідь: 25 квітів у вінку.

Творче завдання. Скласти задачу, обернену до даної.

Обернена задача.

Оленка сплела вінок із ромашок і волошок. Скільки всього квітів у вінку, якщо волошок 15, а ромашок на 5 менше?

1) $15 - 5 = 10$ (р.)

2) $15 + 10 = 25$ (кв.)

№ 12.

$20 - 1 + 0 = 19$

$29 + 1 - 30 = 0$

$24 - 24 + 17 = 17$

$30 - 0 + 1 = 31$

$87 - 1 - 86 = 0$

$46 - 1 - 1 = 44$

— Підкресліть значення виразу, яке стоїть між «сусідами» 30 і 32.